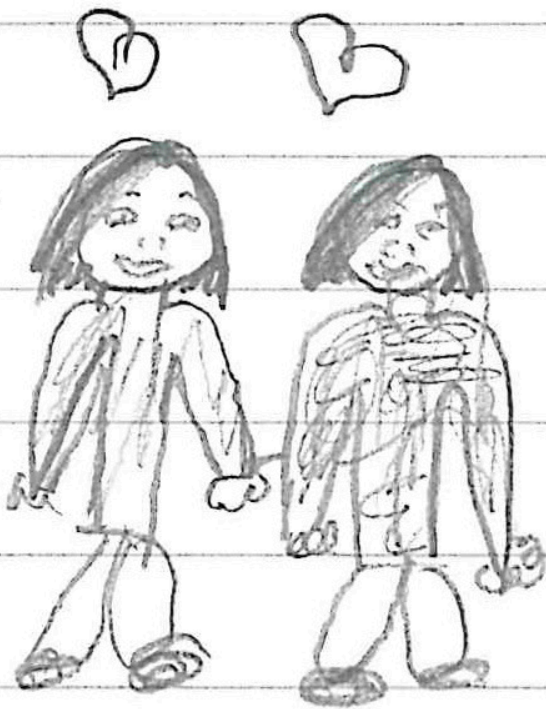

MEEQQAT INERSIMASUNUT OQARIARTUUTAAT

- Pitsaasumik inuuneqarnissamik kissaatit

“Inersimasit meeqat paarilluassaginikkit asalligit, erligaligit, paarilluarligit,
imerfiginagit ikiaroorfiginagit. Paarilluakuloorligit.

Kammaalluarneq
Asagatigiineq

Asasara inersimasoq

Nalunaarusiaq una meeqqat Kujataamiut inersimasunut oqaatigiuma-
saannik imaqarpoq. Meeqqat illersuisuattut uanga suliaasannut ilaavoq
meeqqat atugaat pillugit tusarniaasarnissaq taakkulu sinnerlugit oqa-
seqartartuunissaq.

Inersimasut qulakkiigassaraat meeqqat pisinnaatitaaffiisa malinneqar-
nissaat. Meeqqat oqaatigiumasamikkut oqaluttuuppaatigut meeqqatut
ajunggitsumik inuuneqarnissaq eqqarsaatigalugu qanoq innerlutik qa-
norlu inoorusunnerlutik. Oqaatigineqartut ilaat sakkortuujupput, eqqar-
tussallugit paqumigineqarsinnaasut. Pingaaruteqarpoq erseqqissassal-
lugu meeqqat atugaasa saqqummiunneqarnerisigut anguniagaangim-
mat inuunerminni erloqissutilinnik, imaluunniit illissinnik inersimasunik,
uparuartuinissaq. Oqaatigerusutat saqqummiunneqarput uagut inersi-
masut tusarlugit, meeqqat inuunerminni pitsaasumik toqqaveqarnis-
saannik qulakkeerinninnissagatta. Inersimasut tamassi eqqaasikkusup-
passi, meeqqanut tunngatillugu ernumanartunik takusaqarlutaluunniit
misigisaqarutta nalunaarutiginninnissarput pisussaaffigigatsigu. Ikioqqu-
nissaq periarfissaavoq, meeraagaanni ilaqutariugaanniluunniit. Ataani
takusinnaavarsi sumut saaffiginnittoqarsinnaanersoq.

Oqaatigineqartut katersorneqarput Oqortumi, Narsami, Nanortalimmi,
Aappilattumi Qassiarsummilu. Pissarsiarineqarpullu illoqarfinni 9. 10.
klassini kiisalu nunaqarfinni 1.-8. klassini atuartunik oqaloqateqarnerit,
sammisaqartitsinerit paasissutissanillu katersinerit atorlugit. Tamakku
saniatigut meeqqat MIO'p innuttaasut saaffiginninnissaannut takkut-
tarsimapput, ataasiakkaarlutik arlalikkuutaarlutilluunniit. Taakkunani
qanoq atugaqarnerlutik oqaluttuurtarput, aqutissiuunneqartar-
lutik siunnersorneqarlutillu.

Asannittumik inuulluaritsi

Aviåja Egede Lynge
Meeqqat illersuisuat

ARTIKEL 18.
Meeqqat angajoqqaaminniit imlt.
nakkutiginnittuniit perorsarneqar-
nissaminnut pisinnaatitaaffeqarput

Angajoqqaat imlt. nakkutiginnittut
meeqqat perorsarneqarnerannut aki-
sussaanerpaapput, tamatuminggalu
qulakkeerissallutik. Pisortat pisus-
saapput tamatuma isumannaarnis-
saanut angajoqqaallu tamatumingga
siunnersussallugit

Aallaqqaasiut

Inuk kinaluunniit 18 inorlugit ukiulik meeraavoq, FN-p aalajangigai malilugit illersorneqartariaqartoq. Illersorneqarnissamillu pisinnaatitaaffik taanna qulakkeerniarlugu MIO sulivoq.

Aalajangersakkani taakkunani anguniagaavoq meeqqat pitsaasumik inuuneqarnissaat. Taamaammatt angajoqqaat inersimasullu isumaginnittuusut allat meeqqat illersorlugillu isumagilluassavaat. Tassa imaappoq meeqqat timikkut tarnikkullu ajunnginnissaat inersimasut isumagisassaraat. Soorlu assersuutigalugu meeraq naammattunik peqqinnartunik nerisassaqaassaaq, siniffeqarluni toqqissilluni siniffigisinnaasaminik, atisasaqarluni qiannginniassagami angerlarsimaffeqarlunilu kialaartumik, eqqissilluni najorsinnaasaminik.

Meeraq aamma tarnikkut nukittuunngornissaminut ikiorneqassaaq. Soorlu soqutigisaminik aallussinissaanik ikorfartorneqassaaq, assersuutigalugu eqqumiitsuliorneq, timersorneq, nipilersorneq assigisaallu eqqarsaatigalugit.

MIO'p nalunaarusiaata matuma takutippaa meeqqat Kujataaniittut ilarpassui inersimasunit iluamik paarineqanngitsut angerlarsimaffimminnillu toqqissisimannngitsut. Taamaattorli nalunngilaat meeqqatut inuuneq pitsaasoq qanoq ittuunersoq. Aamma nalunngilaat angajoqqaanit inersimasunillu imminnik isumassuisunit pisariaqartitatik suunersut.

Uannga atuartutit nalussanngilat meerarpassuaqarmat inuunerissunik toqqissisimanartumillu angerlarsimaffilinnik, peroriartorminnik angajoqqaaminnit paarilluarneqartunik. Uanili pingaarnertut eqqartorneqarput meeqqat atugarliortut, angajoqqaamik iluamik perorsaasinnaannginnerat maligassiuusinnaannginnerallu pissutigalugit. Tassami MIO'p suliassaa pingarneq tassaavoq meeqqat inuunerminni atugarliortut sinnerlugit oqaaseqartartuuneq.

ARTIKEL 27. Meeqqat inuuniarnikkut naammaginartumik atugaqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqarput

Meeqqat naammaginartumik timikkut, tarnikkut, anersaakkut, ileqqussatigullu kiisalu innuttaaqataasutut ineriartornissaminnut pisinnaatitaaffeqarput

Angajoqqaat imeraangata ikirooraangatalu

Meeqqat MIO'p Kujataaniinnermini naapitaasa ilarpassui atugarliorput angajoqqaamik imerlutillu ikiaroortarnerat pissutigalugu. Ilaatigut oqaluttuarput erngullutillu eqqissiviillortoqaraangat angerlarsimasinnaasaratik, kammalaatimillu ilaqtutamiluunniit arlaanni siniffissarsiortariaqartarlutik. Allat angerlarsimaffimminni assortuunnernik persuttaannernillu misigisaqartartut toqqissisimaneq ajorput annilaangasarlutillu. Tamakkulu misigisatik kisimiillutik pigisarlugit.

Angajoqqaat meeqqaminnik paarsisinnaangippata kommuni, atuarfik, peqqinnissaqarfik inersimasullu allat pisussaapput meeqqat ikiussallugit. Meeqqalli taakkunannga ikiorserneqartarnerat aamma qaqtigoorpoq. Soqutigineqannginneq meeqqamut annernartuuvoq. Angajoqqaat erngullutillu ikiarunnerannik unitsitsisinnaanatillu soriarsinnaangitsutut misigisarput. Tallimat imminerminni misigisaminnik qanorlu sunnertitarnerminnik ima oqaluttuarput:

- "Nuanniitsumik misigigaangama uumatera ippinnartarpoq. Ilaanikkik qiasinnaasarpunga. Anaanakkik qiasinga takineq ajerpaat, kisimiikaangama qiasarpunga imaluuniit innaraangama".

"Misigisakka amerlaqaat. Mikigallarama anaanakkik ikiaroortarunik amigaatigisarpara soqutigineqarnissara, atuarfimmi naalangiittarlinga. Angajeqqaaka angerlarsimagaluaralinga imertarnikuuput soqutiginagu ersinissara ilaani oqqappalitsit kamaapalitsit (...). Immaqa uangaqanngippat ataataga uumasimassanngikkaluarpoq".

**ARTIKEL 33.
Meeqqat ikiaroornartunut
illersugaanissartik
pisinnaatitaaffigaat**

Meeqqat unioqqutitsilluni
ikiaroornartunuk atuinnermut
illersorneqarnissartik
pisinnaatitaaffigaat

- "Aanaanaga ataamat savilisartarnikuvoq oqqakkaangamik ilaani ua isigitilinga. Taavalu anaana atuarallarmat illorput ikuallangajannikuvoq siniinarsimasuuguma unnuami ikuallattoorsimassagaluarpugut".

- "Nuanniitsoq misigigaangakku timikkut anniartarpunga timera naqisimaneqartutut misigisarlunga Qiassaqaanavittarlinga isigiseqartillugu qianeq ajerpunga qiassakka nunugaangakkit timinni anniarneq ilaasarpog, sajunneq, annilaanganeq ernumaneq misigisarpakka nuanniitsumik misigigaangama. Taaval kisimiikusuunaavitarlinga eqqarsaatit nuanninngitsit eqqarsaatigisaqaakka soorlu toqorusunneq, ajortuleerusunneq".

- "Eqqaamasamma ilai arfinginngornermi (...) ataata unnuaa kamappog innartugut uanga qatanngitikka nukarliit ilagalugit anaanaluk sinittarfimmiipugut ataata oqaasii sakkortoqaat allaat oqalillini anaana toqussallugu toqoriarlugu imminussallini tamaanga killikkallarpunga sulii alla-taqqaqqaanga".

- "Aanaanaga annersartittoq. Qiavunga. Saaffissaqanngilanga".

- "Angajeqqaat meeqat qimaanartarpaat bingoriarlitik, meeqat annilaangalertarput."

Kinguaassiuutitigut atonerlugaanerit

MIO'p innuttaasunit naapinneqarsinnaanerinit aamma takkuttarput meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlugaasimanertik pissutigalugu itisuunik imaannaangitsunillu misigisaqarsimasut.

Niviarsiaqqat angisuut marluk kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimapput, aappaa ataataminut aappaalu imminik isumaginnittuusussamit. Aappaa immiut toqunnissaminut navianartorsiorpoq. Tarnip pissusaanik ilinniarsimasumit (psykolog) ikiorneqarnera iluaqutaasimangilaq. Psykologit DIH-miittut katsorsagassatut nalilersimavaat. Atuarfik ikioqquvoq suliaq ingerlaqqissimangimmat. Niarsiaqqat misigisimapput inunnik isumaginnitoqarfiup, napparsimmaviup politiilluunniit ikiorsinnaasimangikkaatsik.

Niviarsiaqqat 13-inik ukiullit marluk oqaluttuarput aappaa angummit attualarneqarsimasoq. Pisimasoq ataataminut oqaatigisimavaa, susoqaqqissimangilarli. Angut ersigaa kissaatigalugulu MIO politiinut saaffiginnissasoq. Suliamut tunngasoq nalunaarutigineqarpoq.

Niviarsiaqqat qulinik ukiullit marluk oqaluttuarput meeqqat imminnut ajortumik pisarnerat aammalu atuarfimmi ilinniartitsisunullu pissusiluttarnerat nalinginnaasoq. Ileqqoq kusanaatsoq tassaavoq meeqqat akunnerminni qeerlerattarnerat. Kissaatigaat inersimasut meeqqat oqarfigissagaat nikasaasaratillu qeerleraasassanngitsut aammalu meeqqat ikiussagaat klassimi pingaartitat eqquutsinnissaannut.

ARTIKEL 34.
Meeqqat kinguaassiuutitigut
atonerlugaanginnissamut
illersugaanissartik
pisinnaatitaaffigaat

Meeqqat kinguaassiuutitigut
atonerluinernut sunulluunniit
illersorneqassapput

Angerlarsimaffik

Angerlarsimaffimmi toqqissisimasumi naam-mattunik nerisassaqaassaaq, siniffeqarluni, kialaarluni ilorrisimaarnarlunilu. Ilaqutariillu imminnut attaveqatigiilluassapput, suulluunniillu tamaasa oqaloqatigiissutigisinnaassallugit.

Meeqqat angerlarsimaffik toqqissisimanartoq qanoq ittuunersoq pillugu apeqqummut akissutaat taama naatsigisumik eqikkarneqarsinnaapput. Tassuuna erserpoq meeqqat toqqissisimanartumik angerlarsimaffeqarnissamik kissaataat inuuneranni qanoq qitiutigisoq, inersimasunullu naammassinasallugu qanoq ajornanngitsigisariaqaraluarnerisoq. Taamaattorli atornerluisuulluni inuuneq pitsaasunngortinniassallugu ajornaatsuunngilaq, ilorraap tungaanut saatinniaaraanni inuiaqatigiit avatangiisaasut annertoqisumik ikiunnissaat pisariaqarmat. Atornerluinerli tamatigut meeqqanut ajornerpaamik tuttarpoq. Tamatumali meeqqat pitsaanagerusumik inuuneqarnissamik toqqissisimanartumillu angerlarsimaffeqarnissamik kissaataat sinnattuilu maangaannartittangilai.

Tassaavoq kialaartoq, angerlarfigalugu nerisassalik

Angerlarsimaffimmi nerisassaqaarnissaq meeqqanut tamanut pissusissamisoortariaqarpoq. Akissutinili amerlaqisut kissaati-tut pingaarutilittut allassimanerisa ilimanarsisippaa ulluinnarni naammattunik nerisassartanngitsutut misigisimasartut. Arlallit-taaq kissaatigaat namminerisaminnik siniffeqarnissartik, unnu-akkut eqqissillutik sinissinnaaniassagamik. Allattukkatut ilaat imaapput:

- **“Angerlarsimaffimmi pisariaqartitat: Kialaartimik angerlarfissaqarlini soorlu sila issikkaangat. Kaallini angerlaraani nerisassaqarlini. Taavalu asannitseqarlini”.**
- **“Angerlarsimaffik toqqissisimasooq. Isersimaffiginissaanut nuannersooq toqqissisimanartoq annilaangananngitsoq. Angajoqqaat ornikkuminartut asannittullu. Nerisassaqaarnissaq illumullu tikilluaqqusaanissaq”.**

ARTIKEL 19.

Meeqqat pisinnaatitaaffigaat timikkut tarnikkullu nakuuserfigineqarnissamut, aqqunarneqarnissamut imlt. atornerlugaanissamut, paarinerlugaanermut imlt. Sumiginnagaanissamut, illersorneqarnissartik

Kinguaasiutitigut atornerlugaanermut kiisalu sumiginna-gaanermut tamanna aamma atuuppoq

**Artikel 2.
Meeqqat tamarmik naligiimmik
pineqassapput assigiinngisitsinermullu
illersugaasapput**

Meeqqat tamarmik qanorluunniit
tunuliaqutaqaraluarunik assigiimmik
pisinnaatitaaffeqarput

Tassaavoq asaneqarfik imigassartorfiunngitsorlu

Meeqqat inersimasunit takuneqarlutillu pingaartinneqarusupput. Angajoqqaanut nuannaartunut angerlarsinnaarusupput, ajornartorsiuteqarunik saaffigisinnaasaminnut.

- **“Angajoqqaanit pakkunneqarneq, nalunagu asaneqarluni, neri-sassaqluni siniffeqarlunilu. Angerlarsimaffik toqqissisimanartoq tassaavoq nuannersoq pujortarfiunngitsorlu. Angerlarsimaffik assortuuffiunngitsoq meeqqat najuutsillugit”.**
- **“Angerlarsimaffik aalakoofiuunngitsoq ikiaroorfiunngitsorlu. Anjajoqqaat qatanngutillu ilagalugit, asaneqarluni nalunagu (...). Ataqtigiilluni ikioqtigiillunilu”.**
- **“Toqqissisimanartoq, angajoqqaat nuannaartut, ajornartorsio-raanni saaffigineqarsinnaasut. Igaqtigiinneq allanillu sammisaqaqtigiinneq. Nuannersunik misigisaqaraangatta illorput oqin-nerusarpoq. Nuanninngikkaangata oqimaallunilu annilaanganartarpoq”.**
- **“Toqqisisimanartarpoq imatut aperisoqaraangat: “Qanoq ittunnguuit?” (...) kissalaartumik angerlarsimaffeqaraanni iluameer-sunillu atisassaqaraanni”.**

ARTIKEL 13. Meeqqat kiffaanngissuseqarput isummernissaminnut

Meeqqat pisinnaatitaaffeqarput misigissutiminnik isummaminnillu anitsinissaminnut, allalli pisinnaati-taaffiinik kanngunarsaassanngillat

Angajoqqaat perorsaasut killiliisartullu

Meerarpasuit angajoqqaaminnit killilerneqarnissartik kissaati-gaat. Nuannaartorisassaqarusupput imminnik perorsaanissamin-nik eqqumaffiginnittunik pisussaaffiliisinnaasunillu. Suut eqqor-tuunerinik suullu eqqunngitsuunerinik oqaluttuussisinnaasunik. Arlaata allanneratuut: **“Oqarfigissavaatugut qanituussanerli-ta”**. Allat allapput:

- **“Inersimasut meeqqat misigissusaat pillugit ilisimasaqar-tariaqaraluarput, meeqqat sumiginnakkat amerlavallaa-qimmata. Meeqqat mikisut unnuami angalaartut inuusut-tuaqqallu amerlasuut qatanngutiminnik minnernik paarsi-tinneqartuurtut”**.
- **“Inersimasut isumagissavaat siniffissaqarneq, imminnut asallutik, meerartik ilitersorlugu atisassaqartilluarlugulu. Oqaluulluartaassavaat, nerisassaqartittarlugit, nuannaar-tuullutik meeqqatillu killeqartittariaqarlugit, soorlu aneer-nissaannik angerlarnissaannillu”**.
- **“Meeqqatik paarilluassavaat nakkutigilluarlugillu nakeq-qaqatiginagillu...”**
- **“Meeqqatik peqqinnartunik nerisittassavaat ilikkagaqar-nissaallu isumagalugit soorlu, ullaakkut unnukkullu kiguti-gissartarnissaat”**.

ARTIKEL 12.
Isummat oqaatiginissaannut
meeqqat pisinnaatitaaffeqarput.

Isummat oqaatiginissaannut
meeqqat pisinnaatitaaffeqarput,
taamatuutaaq isumaat
ataqqineqassapput

Atuarfik

Atuarfik meeqqap inuunerani initoorujussuuvoq. Aamma inersimasutut ilinniagaqarluni inuulernissaminut tunngaviusumik piginnaaneqalernissaanut akisussaanerpaavoq. Atuarfik aamma angajoqqaat suleqatigalugit meeqqap ajunnginnissaanut ulluinnarnilu tunngaviusumik pisariaqartitaminik pissarsinissaanut akisussaaqataavoq. Pisortat ingerlatsiviannut ilaagami atuarfik akisussaa-voq meeqqamik atugarliortoqartoq ikiorneqarnissamillu pisariaqartitsisoqartoq malugiguniuk, ajortoqarneranik kalerriissalluni. Pisortalli ingerlatsivii allat aamma iluamik ingerlanggippata, atuarfiup ikioqqusinera tusaanngitsoorneqarsinnaavoq qisuariarfigineqaraniluunniit. Kujataanilu taama pisoqartartoq malunnarpoq.

MIO innuttaasut saaffiginninnissaannik periarfissiimmat klassit marluk takkupput, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit ilisimasaminik oqaluttuariartorlutik. Taakku aamma inersimasut oqarfigerusuppaat meeqqaminnut piffissaqartaqqullugit atuariartornissaallu isumagisaqqullugu. Ilinniarnissaannik kaammattortassavaat, aqerluusaat/aqerluusasivii ajunnginnersut misissorlugit aammalu peq-qinnartunik taquarnissaat imerfeqarnissaallu nakkutigalugu.

4. klassit aamma kissaatigaat inersimasut qanoq iliuuseqassasut nikassaaneq unitsinniarlugu, tamanna ajornartorsiutaammat.

Nikassaaneq

Nikassaanerlumi meeqqat akornanni ajornartorsiutaqaq. Nukappiaaraq takkuppoq oqaluttuarlunilu atuarfimmi sunngiffimminilu nikassagaasarluni. Atugarliorpoq atuariartorususanani, naarlulunilu niaqorluttarami. Nikassaasaneq atuarfiani pimoorullugu iliuuseqarfigneqarneq ajorpoq.

Nukappiaqqat sisamat arfinilinniit13-inut ukiullit ullut tamaasa nikassagaasarpit, immikkut atuartitaasaramik (specialklasse).

Niviarsiaaraq qinngasaarneqartarpoq angerlarsimaffimmini najugaqannginnami, oqaluttuarpoq nikallungalersarluni niaqorlulersarlunilu, amerlanertigullu qialersarluni.

Meeqqat atuarfianni skolefe'qanngilaq, isumaginninnikkut siunnersorteqarani allamilluunniit oqaloqatigineqarsinnaasumik saaf-fissaqarani. Meeqqallu allat oqaluttuarput:

- **“Mikigallaramali assukulooq qinngasaartittarnikuuvunga sulilu oqallisigisaasarlunga. Taava nikallortarpunga nu-keerullunga soqutigisaarullungalu”.**
- **“Nukappiaqqat sisamat arfineq sisamat aqqanillu akornainni ukiullit oqaluttuarput sakkortuumik qinngasaartit-tarsimallutik. Qinngasaarisup ujaqqanik milloorlugulu avaangunartunik taajortarlugu...”**

Sungiffik

Qanoq iliortoqarsinnaava atuarunnaareernermi angajoqqaat angerlarsimaffimmi aalakoopata, immaqalu aamma ikiaroorlutik? Meeqqat arlallit oqaluttuarput meeqqanut mikisunut allaat unnuakkut aneertartut paarineqaratik. Amerlasuullu kammalaati-minni ilaquuttaminnilu siniffissarsiortariaqartarput angerlarsimaffiminni eqqissiviillortoqaraangat. Fritidsklubbini ukiunik killilersuineq meeqqanut aalajangersimasunik ukiulinnut sumiiffissaleqititseqatasarpoq.

Niviarsiaqqat 12-nnik ukiullit marluk isumaqarput klubbi imminnut aamma ammasariaqaraluartoq, matugaangamimi taamaallaat aneersinnaasaramik. Unnuklut klubbimiinniaaraanni 14- ileereersimanissaq piumasaqaataavoq. Isumaqarput meeqqat eqqarsaatigineqarnerusariaqartut, meeqqat sumiginnakkat amerlaqimmata.

Nukappiaqqat 11-12'nik ukiullit pingasut sungiffimmi atuartsisoqartarnissaa unnukkullu ornittagaqarnissartik kissaatigigaluarpaat. Meerarpassuit inersimasunit nakkutigineqanngitsut cigaretsinik hashimillu pujortartarput, oqaluttuarput.

Tassuuna erserpoq ileqqut inooriaatsillu pitsaanngitsut kingorngunneqartartut meeqqat mikineriniilli, pimoorussamik iliuuseqarnikkut allanngortinniarneqanngikkaangamik. Taamaattuminguna ullumikkut meerartatsinnut taakkulu kinguaassariumaagaannut pingaaruteqaqisoq sapinngisamik tamakkiisumik ikiorneqarnissaat, sinnattumissulli inuuneqalernissaat anguniarlugu. Taamatut ikiorneqarnissaannik akiitsoqarfigaagut.

ARTIKEL 31. Meeqqat sungiffeqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarput

Meeqqat qasuersaarnissaminut sungiffeqarnissaminnullu, pinnguarnissamut sungiffiminilu soqutigisaminnik sammisaqarnissamut pisinnaatitaaffeqarput

**Kommune Kujallip ammanerani
saaffigineqarsinnaavoq oqarasuaat:**

→ (+299) 70 41 00

**Matoqqanerani socialvagit
saaffigineqarsinnaapput oqarasuaat:**

→ **Narsaq 53 75 41**

→ **Qaqortoq 49 34 35**

→ **Nanortalik 537541**

Nalunaarutiginninnerit:

→ **Underretninger@kujalleq.gl**
lmlt. sianerit (+299) 70 41 00